

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor

Fél évre 4 kor

Negyed évre 2 kor

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petítora 50 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfuttató:
STRAUSZ SÁNDOR.

Muraköz megmagyarosítása.

II.

Tanítók, jegyzők, papok.

Horvátországban még azok a magyarok is, akik előtt 15 évvel költöztek be, megtanultak horvátul. Olyan helyeken, ahol a politikai község (körjegyzőség) lakosainak 8 tizedrészét nemzetiségiek teszik s ezeknek a legnagyobb része magyar, még ott is mindenki érti és beszél a horvát nyelvet. A németnek, magyarnak, csehnek közös nyelve a horvát. Önök csodálkoznak ezen uraim! És méltán, mert az a sok magyar csak néhány embernek a kedvéért tanul meg horvátul. A jegyző, a kerületi előjáró és még néhány hivatalbeli kis Isten kedvéért. No, meg azért, hogy a papját megérthesse, mert a pap, ha tud is magyarul, tudományát nem pazarolja a magyar parasztra . . .

Megtörtént az az eset is, hogy egy horvát jegyző az irodájában ráförmedt a magyarra, hogy «beszéljen horvátul, itt horvát a hivatalos nyelv». Pedig a jegyző tud magyarul.

Nálunk megfordítva van ez. Ha a községi gyűlésen magyarul akar beszélni a paraszt, leszólja a jegyző, hogy ne hengegjen, beszéljen úgy, hogy a többi is megértse. Tisztelet a kivételnek, akinek nem inge, ne vegye magára.

A tulajdonképeni horvátosításnak a helye az iskola. A horvát tanító — horvát szempontból — dicséretet érdemel. Kevés a fizetése, de annál nagyobb a sovínizmusa. Az iskolában más szót nem lehet hallani tőle, mint horvátot. A tanulót aszerint teszi a felsőbb osztályba, amint előhaladott a horvát nyelvben. A tanulónak el kell feleltetnie az anyanyelvét, amidőn átlépi a horvát iskola küszöbét.

Pedig Horvátország nem is önálló állam! És mégis előfordulhat az az eset is, hogy magyar szülőktől származott magyar nevű horvát tanító eltagadja, hogy tud magyarul . . . Itt van egy másik eset is. Négy éve működik már egy horvát tanító a magyarok között és még egy kukkot sem tud magyarul.

Nagyon jó ezeket tudni. Mert a szomszédban van egy horvát lap, amely soha sincs megelégedve a muraközi tanítókkal.

De nagyon jó tudni ezeket azért is, hogy a muraközi tanítók példát vegyenek róla és magyar szempontból hasonlóképpen cselekedjenek. Ha meg kell tanulni Horvátországban a magyarnak horvátul, tanuljon meg a muraközi Magyarországon magyarul. Sokkal több hasznát veszi a muraközi ember a magyar nyelvnek, mint a magyar a horvát nyelvnek.

Megjegyzem, hogy magyarosítani a néppel egyetértve is lehet.

De, hogy sikerrel magyarosíthasson a tanító, ahhoz szükséges, hogy tagadja meg önmagát. Ne szóljon a gyermekekhez sohasem anyanyelvükön, kivéve, ha csak egyes szavak helyes értelmét nem tudja másképp megmagyarázni. Eleinte nehéz lesz, később megszokja. Ha nem megy szépszerével, fogja szigorúan. Állítson vigyázókat. Ha valakit bejelentenek, hogy horvátul beszélt, legyen szigorú vele szemben. Csak szüleivel beszélhet a tanuló anyanyelvén is — ha nem tudnak magyarul. Iskolás iskolással nem beszélhet másképp, mint magyarul. A csecsemő sem tud egy nyelvet sem és anyjától mégis megtanul beszélni. Némává kell tenni azt az I. osztályos tanulót is, hogy megtanulhassa a magyar nyelvet. Meg is fogja tanulni. Érezni fogja szükségét a beszédnek és erőszakkal fog beszélni. Különösen játékokban. Az élénkebb gyermek dehogyan is állná meg, hogy ő ne lármázzon! De hogyan? Horvátul nem szabad, hát kiabál magyarul. Eleinte hibásan. Olyankor ott legyen a tanító, javítsa ki. Négy év alatt magmagyarosítja az iskolát, Kell-e nagyobb öröm?! Aztán már minden könnyű.

A hiltant se tanulja másképp a tanuló, mint magyarul. Ha más nem akarja, tanítsa a tanító. Még pedig lelkesedéssel. Ha a mostani gyermek később mint ember is fog tudni magyarul imádkozni, akkor már ne féltjük őt. Horvátországban a magyar gyermekek nem tudnak magyarul imádkozni, miért ne lehetnének mi is oly sovínisták, mint a horvátok!?

Ahhoz azonban, hogy a Muraköz magmagyarosodjék, mindnyájunk kitartó munkálkodása szükséges. Egyszeres munkával el fogjuk érni azt, hogy Stridótól Légradig, Miksavártól Alsódomborúig magyar szó hangzik a nép nyelvén . . .

Kezdjük meg már nehezebb végét is a dolgnak. Legyen munkánknak maradandó hatása. Nagyon kétes az a munka, amellyel csak néhány magyar szóra tanítják meg a gyermeket. Azután néhány verse és elég. . . Nézzék meg a horvátországi magyar gyermeket, jobban beszél a horvát nyelvet, mint anyanyelvét.

Most még nincs nekünk Hlinkánk! De lehet . . . Magdics mellett már Sáfrán úr is mozgolódik. Sáfrán pedig csáktornyai fiú. Ő akar itt Csáktornyán nyomdát alapítani és lapot kiadni a muraközi nép számára. Ne engedjük, hogy ide betegye a lábát, ha ilyen a szándéka. Pedig ilyen, mert sokat ír róla a horvát lapokban.

Mert Sáfrán plébánosnak is a vallás lesz a fegyvere. Az pedig veszélyes! Láttuk mit művelhetett e fegyverrel Hlinka . . .

Még önközözölök kedves fiatal barátaim, Muraköznek szüleit, akik a különböző iskolákban szívják magukba a hazafias érzést. Önök is el fognak érni ahhoz az időponthoz, amidőn állást kell foglalniok és

terjeszteniök a hazafiságot. Kérve-kérem Önöket, ne vállaljanak állást Muraközben. Tartsák hazafias kötelességüknek [Muraközt csak magyarul tudó tanítók, jegyzők, papok, stb.-ek kezére bízni. Így fokozatosan el fogjuk érni azt az időt, hogy Muraköz magyar lesz. Megérdemlik ezt a muraköziek, mert «Szép Magyarország»-nak nevezik hazájukat.

Bejefezelem a cikkemet. Elmondottam röviden, amit mondani akartam. *Munkára serkentettem csak mindenkét, akit a dolog érdekel.* Megbántani senkit, sem testületet, sem egyéneket nem akartam. Nagyon örülnek azonban, ha valaki megtenné észrevételeit a múlt és a mostani cikkemre. Így legalább az a jutalmam volna meg, hogy a mag, amelyet elhittettem, termékeny talajba hullott. És így az a reményem is lehet, hogy talán kicsirázik majd.

Munkára Uraim!

— Le Bois. —

Csáktornyai Társaskör.

Egy örvendetes hírrel kedveskedünk mai számunkban olvasóinknak: a Csáktornyai Társaskör, mely már 10 év óta szünetelt, új életre készül ébredni. Reméljük: az újjáélesztés terve sikerül, s a most alakuló Társaskör élete tartósabb lesz, mint volt a régieké.

Különös! Csáktornya sok tekintetben válik ki a hozzá hasonló nagyságú községek sorából. Alig van község, melynek utcái oly rendezettek, tiszták és szépek volnának, mint a mi kis városunkéi. Villamos világításunk van már évek óta. Tanügyi téren a város oly sokat áldozott és áldoz ma is, hogy eme áldozatkészsége minden községnek, még nagyvárosoknak is mintaképp szolgálhat. Egyesületeink szép számmal vannak és virágoznak, fényes tanujelét szolgáltatva társadalmunk áldozatkészségének. S egy társaskört, minővel manapság egy-egy kis község is bír, ne tudna ez a társadalom létrehozni és tartani? Hihetetlen!

Igaz! Van egy kereskedelmi kaszinónk. De ez már jellegénél fogva sem alkalmas arra, ami egy társaskör főfeladata: a társadalmi osztályok tömörítésére! Erre van szüksége minden községnek, főleg a kisebbeknek s elsősorban a nemzetiségi vidéken fekvőknek.

Tömörülés! E jelszót tűzze ki maga elé az új társaskör, s ekkor — erős a bizalmunk, — hogy jöjjön biztosítva van. Legyen az új társaskör *otthona* iparosnak, kereskedőnek, hivatalnoknak egyaránt. *Ott-honná* pedig sem a fényes bútor nem teszi se a formás felszerelés: a játékasztalok sokasága, a kitűnő biliárdasztal, hanem az az teszi a benne uralkodó összhang. a társadalmi együttérzés, annak a tudata, hogy kevesek s egymásra utalva vagyunk!

A napról-napra fejlődő és nemesbedő társadalmi felfogás lerombolja lassanként ama korlátokat, akik régen az egyes társadalmi osztályokat egymástól elválasztották. Természetes, hogy ez az átalakulás nem máról-holnapra megy végbe s tán legnehezebben a kis városokban, a hol pedig leginkább szükség volna rá. Pedig az osztálygöngnek nincs semmiféle jogosultsága többé: egy iparos, ki munkáját jól végzi, több hasznot hajt az államnak, mint egy hivatalnok, ki csak immel-ámmal teljesíti a kötelességét. Nem szabad elfelednünk, hogy a nagy többség átlag emberekből áll, csak kevés ama kiválasztottak száma, ktk fölül-emelkednek az átlagon. Azt, hogy valaki milyen társadalmi állást foglal el az életben, nagyon gyakran a külső körülmények határozzák el s nem a tehetség! Egyesítse tehát az új társaskör városunk összes társadalmi elemeit s hogy valaki a társaskörnek tagja lehessen: annak csak egy feltétele legyen: a tisztesség.

S a kik társadalmi állásuknál, egyéniségükönél fogva az új társaskörben vezérszerepet lesznek hivatva, azoknak kell első sorban mindent elkövetniök, hogy a körben mindenki *otthon* érezze magát. S ha mind sikerül megteremteni azt az egészséges közszellemet, mely egymásnak különös megbecsülésében áll, úgy e nemcsak kellemes szórakozó helyünk lesz, hanem valóságos kultúrális tényező Csáktornya fejlődésében. Akkor a kör betetőzi majd azt a nemes, áldásos működést, mit iskolánk e város megmagyarosítása érdekében kifejtettek s félszázad múlva valóra várhatik az, mit — úgy hiszem — hogy óhajunk mindnyájan: Csáktornya minden ízében magyarra lesz.

Ama reményben, hogy az új kör a *társadalmi tömörülés s a magyarosodás* kettős jellegje alatt fejt ki majdan működését: megalakulásakor a legmelegebben üdvözljük s működéséhez sok-sok sikert kívánunk.

A város tanácsterméből.

Csáktornya nagyközség képviselőtestülete f. év december hó 3-ikán Petrics Ignác városbíró alatt gyűlést tartott. A gyűlésen a következő ügyek tárgyaltak: a) a pécsi posta és távirtda igazgatóság megkeresésére határozattalag kimondotta, hogy a régi város-háza telkének adás-vételét az államkincstárnak építkezési célokra biztosítja azon esetre is, hogy ha a 20,000 kor. vételár 1909. évben fog kifizetelni. Kikötötte azonban, hogy a telek átvétele 3 hónapot megelőzőleg az előjárásnak tudomására adassék, mégis, hogy a 20,000 korona vételár után a lemondási időtől lefizetés napjáig a nagyközségnek 6%-os kamat fizetessék. b) Tudomásul vette a képviselőtestület, hogy Dietrich János kéményseprő, kéményseprő iparát Péntek Ernő részére bérbe adta. c) Örvendetesen vette tudomásul a járás főszolgabírája utján kiadott központi mezőgazdasági bizottsági értesítést, mely szerint a m. kir. pénzügyminiszter a csáktornyai járás területére a dohánytermelést ismétlen engedélyezi. Ebből kifolyólag utasította az előjárásot, hogy a m. kir. dohánybevalló hivatalnak Csáktornyan leendő felállítását a m. kir. pénzügyminiszteriünnél kérelmezzék. d) Jóváhagyta a község előjárása által az 1908—1910 évekre történt helypénzeszedési jog bérbeadás, mely szerint a 8640 kor. évi bérösszeg és a képviselőtestület által megállapított árverési feltételek mellett

Szvacsina István csáktornyai lakosnak adott haszonbérbe. e) Megvizsgálta Kovács István panaszát a községi kavicsbánya használatára és legelőpótdadó leírása tárgyában, a melynek alapján előbbi panaszával elutasította, azonban legelőgójából 2 koronát apadásba hozni rendelt. f) A vármegye területén állami kezelés alatt álló közös erdőőr tartására egyesült birtokokosok erdeinél alkalmazott erdőőrök illetményeinek rendezése tárgyában kedvezőleg határozott. g) Tudomásul vette a községi ügyvitel megvizsgálásáról kiadott hiányjegyzéket és az azokban feltüntetett hiányok pótlása és megszüntetése iránt intézkedett. h) Gerstmann Lipót illetőségét tárgyalta, a mellyel nevezett elutasított. i) Hartmann Adolf közs. segédjegyző községjegyzői nyugdíjalap hátralekos tartozásának és kiegyenlítése díjának megállapítása érdekében határozott. j) Névszerinti egyhangú határozattal kimondta, hogy a belicai határban Murai Róbert földbirtokostól ezideig bérben bírt 104 kat. hold és 400 négyszögöl katonai gyakorlóteret örökáron 58,380 koronáért megveszi, ezen vételár a községi törzsvagyon pénzéből fedezi és annak visszatérítésére a bérletjövedelemből 1000 koronát lőkésít.

K Ü L Ö N F É L E K.

— **Megbizás.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Békefi Ignác fiúmei állami polgári iskolai igazgatót az 1907/8—1909/10. tanévek tartamára a csáktornyai állami polgári fiu- és leányiskola szakosított megvizsgálásával iskoláztatogatás bízta meg.

— **Fősorozás.** Az 1908. évi fősorozásra a csáktornyai járásban felhívott újoncok száma: az I-ső korosztályban (1887. évi születésűek) 506, a II-ik korosztályban 385, a III-ik korosztályban 320.

— **Lopás.** Flasz Péter ternovcsáki lakos mult hó 27-én éjjel a helybeli uradalom tulajdonát képező glogoveci erdőből másfél méter öllát 9 korona értékben elloptott. A tettes a bíróságnál feljelentett.

— **Ragados állapotbetegségek Muraközben.** Lépeene: perlaki Vullánia. Sertésvész: csáktornyai Csáktornya, perlaki Oporovec 12. u.

— **Érvénytelen vadászejgy.** Novák Mihály IV. hegykerületi lakos, a helybeli szolgabírói hivatal által, 76,987. sz. a látamozott, vadászejgytel ismeretlen helyen elvesztette. Ezen vadászejgy érvénytelennek nyilvánított.

— **Muraköz népesedése.** A mult negyedévi (augusztus—október) születési és halálozási statisztika Muraközre vonatkozó számadásai a következők: a csáktornyai járásban született 444, meghalt 203, szaporodás 241; — a perlaki járásban született 527, meghalt 208, szaporodás 219. — Így tehát Muraközben született 971, meghalt 411, szaporodás 560.

— **A Társaskör föléledése.** Csáktornya intelligenciája egy régi baj megszüntetésén fáradozik s a szunyadó kaszinót aléltságából fel akarja ébreszteni. Már egy néhány barátságos összejövetelt tartottak e tárgyban az érdeklődők, míg csütörtökön este egy bizottság már az előkészítésen is dolgozott. Itt nincsen szó egy új társaskör létesítéséről, hanem a réginek felélesztéséről. Annak a működésnek a folytatásáról, melyet az 1894. október 22-én folytatólag megalakult társaskör 1897. december 30-án azzal függesztett fel, hogy majd jobb időkben

ülből működni fog. És most derengeni kezd. Zakál Henrik, az akkori alelnök, mozgatja a kérdést s azt hisszük, hogy nem meddő munkát végez, mert azok, akik 1897-ben a határozatot úgy hozták, majd kivétel nélkül kívánják, hogy a társaskör működését folytassa. Meg fog szaporodni a számuk újabb felvételekkel is, mert általános az óhaj városunkban, hogy társaskörünk legyen. Központra van szükség, mely a már tennivaló Kereskedelmi kaszinóval karöltve sok üdvös dolgot csinálhat. A régi tagokat f. hó 14-ére a Horváth-féle vendéglőbe közgyűlésre hívják össze, ahol az újabb alakulást a régi alapszabályok alapján fogantatják. Eközben új tagokat is gyűjtenek. A kaszinó helyiségei a Horváth-féle vendéglő, emeletén lesznek, ahol a háztulajdonos Antonovics József, nagymérvű átalakításokat eszközölt, hogy a helyiségek a modern igényeket is kielégítsék.

— **Körözések.** A csáktornyai főszolgabírói hivatal Jambnisics Balázs 23 éves kocsis, boltornyai lakos, botránys részegség miatt jogerős ítélettel 4 korona pénzbüntetésre, — Csápar János bellatinci illetőségű, 14 éves postakocsist, kihágás miatt 10 kor. pénzbüntetésre és 1 napi elzárásra, behajt-hatatlanlás esetén külön még 1 napi elzárásra ítélte, nevezettek azonban az ítélet végrehajtása előtt ismeretlen helyre távoztak. A főszolgabírói hivatal most elrendelte körözésüket.

— **Rakovszky és a perlaki kaszinó.** Ismeretes e lapok olvasói előtt, hogy a perlaki kaszinó Rakovszky István képviselőházi alelnök ellen becsületsértési pört indított. Ugyanis a kaszinó az 1906. évi képviselőválasztások izgalmas napjaiban kigolyózta Habus Mihály perlaki plébánost, mire Rakovszky sertő megjegyzést tett a kaszinóra. Magánvádra a keszthelyi járásbírósgal elé került a dolog. A bíróság anélkül, hogy a képviselőháztól Rakovszky mentelmi jogának felüggesztését kérte volna, eljárt az ügyben. Ebben a képviselőház alelnöke mentelmi jogának sérelmét látta és ezt a Háznak be is jelentette. A ház a bejelentést minden vita nélkül tudomásul vette és a mentelmi bizottsághoz utasította. A képviselőház mentelmi bizottsága november hó 30-án foglalkozott ezzel az ügygel s határozattal javasolta, hogy a ház Rakovszkyt ne adja ki, mert zaklatást lát a dologban,

— **Meggyűlés.** Zalavármegye törvényhatósági bizottságának december havi közgyűlése f. évi december 9-én lesz a vármegye-háza gyűléstermében. A tárgysorozat 169 pontból áll. A gyűlés egész sor választással kezdődik, amivel a különféle vármegyei bizottságokat alakítják meg. Csáktornyat érdeklő tárgy egy sincs a gazdag sorozatban. Muraköz illetők a következők: a megyei közigazgatási bizottság választott tagjai sorából kilépő 5 tag, köztük Filpich Lajos országgyűlési képviselő, drávavásárhelyi plébános helyére új tagok választása. — A vármegye alispánjának előterjesztése a Csáktornya—aligvári törvényhatósági közülkiepítése és a Felsőszemenye—novakoveci Muraszakasz szabályozása és az ottani kompforgalom helyreállítás és állandósítása tárgyában. — Alispáni előterjesztés a csáktornyai főszolgabírói hivatalnak a központi távbeszélő hálózatba leendő bekapcsoltatása iránt. — Derzsmorec község kérvénye a Ternava patakon levő hid építéséhez a vármegyei utadóalaplóból némi segély adományozása iránt. — A perlaki járási irattárban felszaporodott iratok kiselejtezése. — Kváku

Alajos kéményseprőség, alsódomborui lakosnak kérvénye a perlaki kéményseprőkerület kettéválasztása iránt. — A túske-szentgyörgyi körjegyzőséghez tartozó községek felebbezése a vármegye alispánjának a körjegyzőségbe ideiglenes munkaerő kirendelése tárgyában hozott 7355/907. sz. I. foku véghatározat ellen. — Az orehovici körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületeinek határozatai a körjegyzői segéd-tartási díj megállapítása tárgyában. — A drávacsányi körjegyzőséghez tartozó községeknek a körjegyzői átalányokra és a körjegyzői levélhordó fizetésére vonatkozó határozatai. — Alsódomboru, Murakirály, Drávaegyház és az orehovici körjegyzőséghez tartozó községek szervezési szabályrendeleteinek módosítása. A dráskoveci körjegyzőséghez tartozó községeknek, valamint Drávacsány községnek a fogyasztási adójutalék hovatordítása tárgyában hozott határozatai. — Az orehovici, valamint a dráskoveci körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületeinek az anyakönyvi kivonati díjak hovatordítása tárgyában hozott határozatai. — Ligetfalva, Murafüred, III. Hegykerület, Muranyirád községek törvényhatósági pótadójának törlése. — I. Hegykerület Muraszentmárton, Majorlak községek megyei és községi pótadójának törlése. — Erzsébetlak, Hétház, Kotor és Perlak községek megyei pótadójának törlése.

— **Fajtiszta minőségű,** meszes talajra is legjobban használható csemege és borfaja szőlőültvényeket legelőcséberben szállít a legjobb hírnévnek örvendő Vállalati szőlőtelep Billéden, Torontálmegye, melynek faj- és árjegyzéke kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

— **A visszavándorlók munkaközvetítése** tárgyában a m. kir. földmívelésügyi miniszterium munkásügyi osztálya ezen az uton is felkéri a munkaadókat, ha bármilyen munkásokra szükségük van, szükségletükről a bérfeltételek közlésével, — szóval, levélben vagy táviratban értesítsék a m. kir. földmívelésügyi miniszterium munkásügyi osztályát.

— **Temesvári Szt.-Miklós országos vásár.** Mint jól informált helyről értesülünk, a Délmagyarországon uralkodó nagy takarmányhiány folytán a f. évi december hó 12-én kezdődő temesvári szarvasmarhavasáron igen nagy mérvű felhajtás várható a mely körülményre az érdekelt körök figyelmét ezenel felhívjuk.

— **Legnemesebb karácsonyi ajándék:** Családunk javára szóló életbiztosítás, minőt a legkitünőbb módokat szerint ajánl Benedikt E és Fia a Triesti ált. biztosító társaság (General) helybeli képviselője.

— **Halálos szerencsétlenség.** Varga Antal nyírölgyi lakos f. hó 2-án Novimarov (Horvátország) községben, midőn onnan késő este bort fuvarozott haza, szekér alá került, amikor is lába összezúzódott s a közeli korcsmában hirtelen meghalt. Hulláját még azon éjjel Nyírölgy községbe szállították, ahol is f. hó 4-én hivatalos boncolás alá vették.

— **Csalódní emberi dolog,** de nem okvetlenül kell. Ha e névre «RÉTHY» figyelünk, ugy nem csalódnunk, hanem eredeti Pemeteff-cukorkát kapunk 60 fillérért, még pedig egy kedvelt régi magyar háziszert, mely köhögés, rekedtség és hurutos bántalmak sok ezer esetében oly kitűnően bevált. De vigyázzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a «RÉTHY» név.

— **Református istentisztelet.** Kádár Lajos nagykanizsai ref. lelkész f. hó 15-én, vasárnap délután 4 órakor, az állami polgári iskola emeleti nyeltermében — adventi szent beszéddel — református istentisztelet tart, a melyre a csáktornyai és környékbeli református híveket és a szives érdeklődőket szeretettel meghívja.

— **Eljegyzés.** Marinovics Ferenc drávacsányi községi jegyző eljegyezte Hajdinyák Józsa kisasszonyt Perlakról.

— **Megsemmisített.** Iváncsók Mária drávaegyházi illetőségű cselédnek, a perlaki szolgabírói hivatal által 1902. évi április hó 8-án 107. sz. a kiállított cselédkönyve ismeretlen helyen és időben elveszett, miért is ezen cselédkönyv megsemmisített.

— **Muraköz egyházi visszacsatolása.** Zágrábból egy valóban hihetetlennek látszó hír kelt szárnyra, mely ugy a vármegyei, mint pedig a fővárosi lapokban is napvilágot látott, s mely Muraköz egyházi visszacsatolására vonatkozik. Regisztráljuk az egész hírt, ha másnak nem is, de hírlapi kacsának beillik. Arról van ugyanis szó, hogy Peczek György túske-szentgyörgyi plébános, c. kanonok a múlt hét folyamán Budapesten járt s Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterrel az annyira aktuális muraközi kérdésről tárgyalt. Ennek a folyamánya az volna, hogy a magyar kormány egy horvát püspökséget igyekszik Peczek részére kieszközölni annak a fejében, hogy az új püspök a Muraköznek a zágrábi egyházmegyéből a s zombathelyi püspökséghez való átcsoportolását előmozdítsa. — Ez a hír még ilyenformán az ugorkaszézonban is hihetetlen volna, s ép azért, hogy mi igaz benne nem tudhatjuk. De alighanem a legvastagabb tréfák sorába tartozik. Bármennyire is óhajtlanok, ha a visszacsatolás megtörténne, mégis tamaskodunk benne, hogy ez ebben a formában megvalósulhasson. Itt sem személyes ambíciók és személyi garanciák kellene, de komoly akarat és erős kitartás, no meg anyagi áldozat is. A törvényes alap megvan hozzá; a viisszonyok is igazolják a visszacsatolást, sőt egyszerűen követelik, hogy Muraköz az anyaországhoz egyháziilag is visszakapcsolassék. Vissza is fog az kerülni valamelyik határos magyar püspökséghez, de aligha a kontempniált püspökség árán. Nem irigyeljük senkitől a püspöki süveget, de attól tartunk, hogy ez a junktim — ha való volna is a hír — erősen kockára tenné a visszacsatolás kilátását.

— **Karácsony közeledtével** a gondos családapa gondolai is, nőltön nőnek. Nem elég hogy családfenntartási gondokkal küzd, még azon is kell törnie a fejét, hogy karácsony ünnepe alkalmából mivel lephetné meg szeretteit. A mi a család női tagjait illeti, rögtön tisztában van azzal, hogy a varrógépnél megfelelőbb tárgyat nem választhatna s hogy e téren is a legkitünőbbhez juthasson, egyszerűen csak a Singer Co. varrógép-részvénylársaság, Csáktornyan az Árpád-terén levő üzletébe kell elfáradni. A fentnevezett Singer-fiókban megtalálható mindaz, amit a Singer Co. a mindig tökéletesbedő technikával haladva, mind újabb meg újabb és sajtászerűen különleges kivitelben, különösen a családi használatra szolgáló varrógépek terén gyártani képes. Annyi bizonyos, hogy akár egyszerű családi varrógépet, akár a szilárdan álló orsóval ellátott Central-Bobbin varrógépet, avagy a gépváltoztatóságok bármelyikét válassza a vevő, mindig és mindegyikkel egyenlően jól jár, mert minden Singer varrógép — jó

minőség, praktikus szerkezet, elegáns kivitel és a legnagyobb munkaképesség tekintetében is különbség nélkül — a legmagasabb színvonalon áll. Megjegyzendő azonban, hogy a Singer varrógépen nemcsak közönségesebből a legkényesebb természetűig terjedő varró munkát végezhető, hanem hogy azon kézzel eszközölhető csekély változtatás után — a legcsodálatosabb hímzések és fonalfestmények (hímzett kópek) is könnyen elkészíthetők. Ezen gépen készült hímzések kimondhatatlanul szebbek és szabályosabbak a leggyakorlottsabb hímzőnői kézi munkájánál is. Mindennemű felvilágosítással a fent említett üzletben készséggel szolgálnak s ugyanott a legkényesebb fizetési módokat is rendelkezésére állanak.

— **Tanítók fizetés kiegészítése.** A nem állami elemi iskolai tanítók részére az 1907. évi XXVII. t.-c. által biztosított fizetés éskor-pótlék kiegészítése államsegély engedélyezését célzó kérvényeknek helyes megszövegezése és a szükséges okmányokkal való felszerelése útmutatójául „*Államsegély Kérvény és Mellékletei*” címmel Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi igazgató-tanító egy instruktív jellegű, értékes és minden esetben igen előnyösen használható tájékoztató füzetet szerkesztett és adott ki. Ismerteti ebben az államsegély kérvény alaki kelleit, a kérvényezés eseteit, a csatolandó okmányok kiállításai és melléklési módzatait, ad kérvénymintákat, közli a beszerzendő tan-szerek és bútorok hivatalos jegyzékét, a lakbérosztályba sorozott helységek névsorát s csatolja egyúttal e füzethez a helyi adatokkal kitöltendő kérvény melléklési nyomtatvány-úrlapokat is. Ára 2 korona. Melegen ajánlom az érdekelt iskolások és tanítók figyelmébe Gyerkes Mihálynak ugy ezen most megjelent útmutatóját, mint az évi tanmenetnek bármilyen tanterv szerinti tantárgyankénti beosztására szolgáló «Részletes Tantervnyomtatvány» valamint az évi anyagnak osztályonkénti beosztására szolgáló, miniszterielig engedélyezett «Tananyagbeosztási nyomtatvány» füzeit. Megrendelhető (a 6 vagy 5 együttes osztály számára 2 K., 4 osztály számára 1.80 K., 3 oszt. számára 1.60 K., 2 oszt. számára 1.40 K., 1 oszt. számára 1 K., előleges be-kiüldése mellett) Gyerkes Mihály igazgató-tanítónál, Székelyudvarhely.

Meteorologia.

Csáktornya észlelő állomás nov. havi meteorologiai feljegyzéseinek eredményei:

Légnyomás (0°-ra redukált) valódi havi közepe: 747.46 mm. 30 évi nov. havi közép: 751.27 mm.

maximuma: 756.1 mm. 19-én
minimuma: 741.7 mm. 12-én.

Hőmérséklet valódi havi közepe: 3.96 C°.
30 évi nov. havi közép: 4.40 C°.

maximuma: 16.4 C° 1-én
minimuma: -5.4 C° 7-én.

Páranomás havi közepe: 5.84 mm.
Relatív nedvesség valódi havi közepe: 92.8 %.

minimuma: 71 % 7-én.
Felhőzet (0—10 skála) havi közepe: 5.4

Szélereősség valódi havi közepe: 1.2 méter másodpercenként.

Csapadék havi összege: 28.3 mm. 30 évi nov. havi közép: 69.8 mm.

legnagyobb csapadék 24 óra alatt 12.0 mm 13-án. Csapadékos napok száma 10.

Zivataros napok száma: —

Viharos napok száma: —

Jégesős napok száma: —

Világos nem jegyzetelt.

Uralkodó szélirány az északielti volt.

Szélcsend nem észleltetett.

Főmunkatárs: **Brauner Lajos.**

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor
Ná pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:

RHOSÓCZY ELEK

Glavni surednik:

BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlastnik:

STRAUSZ SÁNDOR.

Denešnja mlajšina.

Došlo mi je na pamet ono staro vreme, za kojimi pripovedaju naši starci, kak je bilo negda dobro, kakov je bil negda svet. Svaki koj se z onoga dobroga staroga sveta spomene, zdehne si i vli: hej, de je ono vreme! Kakov je negda bil svet a kakov je denes! De je ono vreme, da su se naši Medjimurci hvalili, da svega imaju samo ftičjega mleka ne. — Negda su mladi ljudi više penez brojili, kak ve najbolši gazdi, najstareši ljudi.

I ako iščemo tomu zrok, vidimo, da je svet isti on, koj je bil i negda! ljudi su one spodobе kak i negda; zemlja je ona, koja je bila i onda. Pak ipak kak velika razlika med onim svetom i vezdašnjim! Odkud to? I zemljica naša koja nam svakdašnji kruh podaje i den denes rodi. Rodi neprestano Lepo naše polje nakinčeno je s rumenom pšenicom; kuruzi, koja je glavni plod našega Medjimurja, još i den-denes obrod, i morem reči, isto tak dobro, kak i onda. I drugo silje nam nezmenjka, obrod svako leto, da više, da menje. Pak ipak se tužimo, da je teško živeti i nekoi već do-dene k tomu: da već je ne za živeti. A za-kaj? Samo za to, jer su se okolnosti premenile, koje ravnaju steze našega života. Tojest mi se moramo ravnati poleg njih. A što je zrokuval ove okolnosti, koje nam o-težkočiju naš život? sami ljudi.

Ljudi su se premenili a svet je stari. Jeli je bilo čuti negda za takove prekenosti gizdoce raztepenost, lahkuomnost, kak to deu-denes vidimo, osobito med n.lajšinom? Ne je. Negda, kak čujem od naših starcov, se ne sramil, čovek v prostoj bundi ili k svetoj meši; žena je s domačega platna zešila si opravu i vu njoj hodila po najveših svetkov, bez toga da bi se bojala, da bi se koj žnje spotaril. norca deial. A danas? Bog oslobodi da bi se koj mužkarac ili žena se postavila v takvoj opravi, odmah je gotov norc, smeh i Bog znaj, kaj sve. — Perkalni, svilni rubci svetliju se ženam na glavi, a doma-moguće dete boso i golo hodi. Jeli je je kruh v kisti ili ne, samo da se ona štima svojom novom opravom s prelevancom. A da bi nju čovek pital, kak je došla do toga, vnoga i vnoga bi začerlenila od srama, da je ovo ili ono na dug kupjeno pri ovim ili onim štacunar. Moguće da je odtrgla iz vust svoje dečice ono, kaj je njim najbolje potrebno, sladkoga kruheka da ga odnese štacunar i da si kupi, što si je zvolila. — Mlečno koje je glavna hrana slaboj deci je prodano na pijacu, — žito, kuruzi kupujuju štacunari po večeri, da nje nišči nevidi. A penezi kam idu? Morebiti v dug? Kaj bi! V ovim ili onim obloku je spazila novo formu rubce, robu za opravu, to njoj diši, za to si spravlja peneze. K tomu ako je i

muž lahkoumen, potrošljivec, onda eto ti gotove nevolje, svaja siromaštvo i kaj znam ja kaj sve. No ovd moram spomenuti, da su ne sve takove, čast poštenje iznimki, koje se nebrijuju med one, za koje je ovd reč. — Hvala Bogu ima jako dobrih i poštenih gospodarov, gazdaricah, koji svoje izdatke na najniži graduš postaviju i koji se samo tak dalko pokrivaju kak njim poplon segne. Ovi znaju da je teško živeti i zato po šparoma baratuju svojimi penezi. I kaj je najglavnije, da i svoju decu odhranjuju vu poštenju i privučaju na šparanje.

I ve mi dojde na pamet denešnja mlajšina. O Bože kak to izgleda? Čovek bi se moral razplakati, da vidi prekenost, oholnost, gizdost, raztepenost, razvuzdanost vezdašnje dece. Kak da nebi bili vidli nigdar nikaj dobra i odhranili se vu puščini ili šumi med samimi divjaki. Učitelji, svečeniki se boriju na svaki način da odhranjuju poštene ljudi žnjih, navučaju na sve ono, kaj bi njim služilo na korist, da budu se mogli boriti s težkočami ovoga sveta i da budu si mogli priskrbeti po vremenu svakdašnjega kruha i da budu na radost, veselje svojim roditeljom i na čast i hasen čovečanskoga društva. Pak evo, kaj vidimo? Kak školu ostavi, već misli na cigarettine, pipu; išče huda društva, koja su pravi fundament samoga zla.

Kak čuje da je tu ili tam mužika, već beži v krčnu. Ako nema penez, vkradne kuruzi otcu iz kuruznjaka, samo da izpuni svoje nasladnosti. — Ruži s litrom v krčmi, kak da je on tam najjaksi. Jošče se mu mleko cedi iz vustah, pak već cmrli cigaretu ili čika, samo da se da kazati, da je on legény. — Koj nebi štel ovo veruvati naj samo pogledne svate, kada v cirkvu idu, kaj zdelavaju, kakve huje-haje zganjaju ovi »legini« po vulichah. Skače kak jopec sim i tam obrača se s flašom vu ruki pred svatbom. A kaj veliju stariši na to? Kaj, smejeju se njim, kak da bi ovo bilo potrebno i kak da nebi bilo celo gostovanje prez toga. A da se zide starišim čovekom, niti ga nepozdravi, nego podhuljeno ide mimo njega. —

Tak kaj se moći nadjati od takove dece? Jeli budu z takovih da pošteni. Boga-bojeći ljudi? Moguće, da nekoi se popravi, kada k zreloj pameti dojde, ali najveška stran ostane pokvarjena i potlam. — Takova deca su na najvešku žalost svojim roditeljem i na terh celoga čovečanskoga društva.

Pak što je tomu zrok, da se takova deca pokvariju? Nišči drugi kak sami roditelji. Oni su prva škola svojoj deci; oni moraju vlejati v srce svojega deteta pravu volju za dobrom i odvraćati dete od svakoga čina, od svake prilike, koju bi ga znala pokvariti. Ako oni zanemariju ovu dužnost, onda zabadav škola, zabadav navuki, to se

sve pošklizne tak rekuč nad njegovum glavum, kak kamenček po ledu. — Koj eto ili mati sve prepušča svojoj deci, on se naj nečuđi, ako potlam, kada zrasedu, kada-kak velimo — perje dobiju, neposluhneju svoje stariše. Takovi roditelji nesmeju onda kriviti školu ili cirkvu. Učitelji i svečeniki napraviju sve, kaj je moguće, ali ako stariši negibljeju svoju decu na dobro, onda sve zabadav. — Gibli drevo dok je mlado, da ti postane, onda se zabadav mučiš, tvoj trud je zahman.

Vidite, dragi Medjimurci, to su te zroki koji su premenili okolnosti našega života i koji su pravi izvor vnoge tužbe, da je reč od denešnjega ljudstva. Zato poprimite svaku priliku, da bi mogli svoju decu na pravi put obrnuti; odvraćajte svoju decu od zla, ne prepušćajte njim sve kaj bi oni željeli onda se morete nadjati, da budu vam deca pokorna, poslušna i da vam zadržiju onu zapoved, koja je najglavnija za vas, i to je ta:

»Poštuju svojega oca i mater, ako očes, da buš dugo živel na svetu i da bu ti dobro na ovoj zemlji.
R.

Povanje dohana v Medjimurju.

V prošlom broju naših novinah se čita da je dopušćeno v Medjimurju dohana saditi. V magjarskoj strani je bilo ovo spisano, i zato da budu i oni razmeli celu stvar koj moguće ne razmeju magjarski, na kratkim razložimu celu stvar koja na to spada.

Već smo toga tri tjedne spomenuli na kratkoma, da je financminister dopustil, da se v Medjimurju dohan pova i to vrtni i suločki. Moguće da ste već ovu stvar čuli dcma, svaki vu svojoj občini, da je bilo preglášeno, da je slobodno Medjimurcem dohana povati.

Ovdi željim spomenuti one zroke, koji se genuli vezdašnjega kormana na to.

Ne je treba na širokoma razlagati, ono siromaštvo, koje se širi po celom orsagu, i koje čuti takajše i naše lepe Medjimurje. Još se dobro šečamo svi, a najbolje naši starci, kakov je bil svet, kada se dohan poval v Medjimurju i kakov je denes. — Da se čovek vozil po Medjimurju mogel je spaziti cele table s najfinešim tatarom nasajene.

Jedna mekota kak nam stariši ljudi povedaju je donesla 600—700 forinti hasna. — I bilo je penez vnoga više kak den denes. — K tomu gorice su obrodile svako leto, izvrstno vino raslo koje je bilo na glasu po celim orsagu. A de smo denes? Naši krčmari denes nekupiju od Medjimurca vino, nego idu v Zagorje i odonud voziju na stotino i stotino hektolitrov vina. Jesu takve občine, de je 6—8 krčmih pak niti v jednoj nedobi čovek medjimursko vino, ono vino za koje veliju naši starci, da krep-

čoveka i veseli srca. — Pak ako čovek pita, kak je to, da netoči medjimurca, najvišekrat na ovo pitanje je odgovor: ne moći dobiti. Naše medjimurske gore uništila je filoxera i na više mestah, de je prije izvrsno vino raslo, denes krumpira povaju. Jesu jedni gospodari, koji su mogući svojim stroškom gorice ponoviti, s novim trsjem zasadi, ali takovih je malo. Jer to vno go košta. Poleg toga vno go čovek rajši zapusti gorice, kak da bi se v dug zakapal. Kuliko i kuliko jezer forintov odide poleg toga vun z Medjimurja, koji su prije doma ostali, i vno gomu čoveku je to bil jedini kruh. —

Na sadovno drevje su takaj došli sva-ko formo betegi, kak krvava vuš itd.

Naša rodovita zemljica nam daje još i den-denes svakdašnjega kruha, ali da se nas čuda spravi knjemu. — Najglasoviteši grunli su već rezfalatani; de je negda jen gazda gospodaril, denes već njih je na o-nom mestu pet-šest. Jesu občine, de je hi-ža na hiži tak, da se gazda komaj obrne s koli na gruntu. V tudjinu nebi rad išel, a doma pak teško dojde do kruha. — Na-rod se pova, a zemlja se nepovekšava.

Naše neizmerno velike gmajne, na kojih je naša maršica prije povoljno i zado-volje pašu našla, već su rezfalatane. Ljud-stvo već negledi na to, kak bu pollam, jeli ostane kaj našim odvetkom samo za denes gleda i s tem si najmenje tere glavu kaj bu zutra.

Zadužen je ves svet do grla. Šparkas-e se zmažeju a ljudstvo ide se niže i niže i bliže do siromaštva. Poleg toga vno gi i vno gi samo da se reši duga, sroda svoje siromaštvo i odpravi se v Slavoniju ili v Ameriku.

A oni koji se dičiju još s lepim imet-kom, tužij se da ne mreju predelati svoje zemlje: nega delavca zmenjkali su težaki. Mlajšina koja bi nam bila na najveksu po-moć, dela po fabrikah. Jen odide Fiumu, drugi v Trst, tretji na štreku, četrti v Ame-riku itd. A doma čovek nemre za drage peneze težaka — dobiti.

To su te okolnosti, koje otežkočiju ži-vot naših Medjimurcov. Jedino ove nevolje su presilile kormana, da pomore ljudem i odpre njim novu žilo, z koje si moreju kruh pribaviti. Zbog toga je stupil naš 48. korman na on put, da dopusti Medjimurcom dohana povati. I tu moram spomenuti, da žalostno, da je iz toga Gornje Medjimurje zvršeno. A kak fini dohan je rasel negda okolo Deržimorec, Palinovec i Palovec! Ve-liju — koji su bili postavljeni funduša pre-gledati, da je ono mesto jako podvrženo povodji, zato je ne dopuščeno tam dohana saditi. No, moguće, da je to istina, ali ne po celim dolnjim Medjimurju. — Zato bi dobro bilo, da bi se barem one občine og-lasile, de je prije fini dohan rasel, da se o-vim občinam dopusti dohan saditi.

Kak dobro znamo, za Tisza Kalmana se zatrla povanjanje dohana v Medjimurju. — Pak zekaj? Samo zato jer su ljudi straho-viti švercali. Vkanili su orsaga, de su sa-mo mogli. A kaj takvoga se nesme ripe-titi, jer niti orsagu nezviraju penezi. Orsag takaj mora dobro gledati, zčesa naplati svoje stroške, koji se od dneva do dneva povek-šavaju.

A vezda moram spomenuti one, koji su se najbolje trudili i mučili za to, da do-bimo dopust dohana povati. — V prvim redu se najbolje brinilo naše Varmedjinsk. Gospodarsko Društvo, koje je od leta do leta pošiljelo svoje molbe k ministerijumu

za dopust a k tomu je pripomogel i naš orsacki ablegat Filipich Lajoš, da se ova prošnja spuni.

Financminister, Wekerle je nazadnje poslunul ovu prošnju i dopustil kaj su Medjimurci čez leta prosili.

Naredba, koju je Gospodarsko Društvo vu toj stvari vun dala, glasi ovak:

1530/907. Zalaegerszeg, 1907-ga leta novembra 23-ga. Veleučerom g. Kolben-schlag Béla, velikomu sudcu, Csáktornya. Imamo sreću Vam na znanje dati, da je kr. financminister pod 104544 brojom van danoj naredbi ovoga leta oktobra 24-ga odgovoril Gospodarskomu Društvu, da vu Čakovskim kotaru z nova dopusti dohana saditi. Kada Vam ovo na znanje damo, s jednim putom Vas prosimo, da stanovnikom celoga kotara ovostvar dobro razlozite, i da je opulite, da se hapiju opet dohana povati. S jednim putem Vam pisemo, da je kr. financminister samo s odnom kondicijom dopustil dohana povati. ako bu se ljudstvo strogo držalo zakona, u zakonskih narodbah i da se obvežeju da ne budu švercali. Za ovo vreme dobiju dopust suločkoga i vrtnoga dohana povati.

S poštovanjem: Sárközy Viktor, pred-stavnik.

Politički pregled.

Kak se vidi, magjarska vlada se je na-pokon odlučila, da odlučno postupa sa hor-vatskom krizom. Wekerle minist'erpredsed-nik je bil ovoga meseca 1-ga vu Boču, gde je od kralja dobil pismo, da se horvatsko zemaljsko spravišće skup zezove. — Kak je Wekerle zasigurno obećal Rakodcay-u banu, da bude se hrvatsko orsacko spravi-šće skup zezvalo, to i zasigurno moremo zeti, da tak bude. Ako se niti onda nebu-du ablegati dobro ponašali, bude orsacko spravišće razpuščeno i tak dugo bude zbi-ranje, dok mirni ljudi dojdeju za ablegate. Ako bude treba, bude triputa zbiranje vu Horvatskoj.

Samo sada se je zeznalo, da on jezik kojim po varaši vu Horvatskoj govori ju nije horvatski jezik, nego je srbski. Jeden srben je takaj govoril vu orsackim spravišću, pa kada su ga pitali, kak govori, je odgovoril da srbski. A ravno je tak govoril, kak hor-vati. Zato iz toga moremo videti, da horvati srbski govori ju. A to je velika pogibelj, jer moreju dojt nazadnje vlaški popi, pa kak su horvati srbski jezik se naveli, tak lahko i srbsku vlašku veru zemeju na se.

Naš jezik medjimurski je stara kore-nika. Naj se hrvati navčiju naš jezik govo-riti, a ne srbski. Dok toga dok bi oni dru-gi jezik i drugu veru radi na nas narinuli, do toga mi nebudemo šnjimi držali.

Da kak su složni horvati se vidi iz toga, da je vu magjarskim orsackim spravi-šću govoril Vrbančić horvatski ablegat, pa je malo kre magjarov govoril, zato su se sve novine horvatske proti njemu postavile.

Vu drugim broju budemo vre vidli, kaj i kak bu sa hrvati, kak budu se po-našali vu svojim spravišću.

KAJ JE NOVOGA?

— **Zaruki.** Marinovits Ferenc dráva-vásárhelyki občinski notarjuš se je zaručil gospodičnu Hajdinyák Jožefu iz Perlaka.

— **Noćni ftiči.** Još vno go je takovih ljudih, koji se neznaju držati one zapovedi

koja veli: čuvaj svoje a ljudskoga se ne-dotekni! Ovi noćni ftičeki se jako radi na-lukneju v takov dvor, de misliju da bu moći najti kaj za odnesti; i komaj čakaju na prvu priliku, kak bi mogli do onoga dojt. Den na den je čuti, da k ovomu, da k onomu dojd nepozvani gosti kojim jako diši ljudska krma, kuruzo, drva itd. Takovi noćni ftiči su pohodili prošloga tjedna više gospodarov vu Dravavašarhelyu. Pri Goriča-nec Rozi dovici su vkrali z kuruznjaka do 2 hektolitre kuruze. — Csakathurner Ignacu trgovcu su vkradjene bile četiri guske. — Da kak blizo su božični svetki, treba se pripraviti s penezi. — A Bukovec Francu kovaču su odnesli dve deske. — Više gos-podarov se tuži, da mu fali krma, a jesu takovi, koji si s težkim trudom pribaviju drva, i na jedenkrat samo spaziju, da je kozlica načeta. Je, da i noćni ftič je rad vtoploj hiži, doma nema čim bi si zakuril pečnicu ili sparherta, odpravi se anda k tak-vomu, de najde suhe blanje.

— **Škola za korpe plesti.** Darányi minist'er zemaljskih poslova je dal na znanje Dobrovics Milanu, ors. ablegatu leteny-skomu, da se v Muravidu odpre škola za odrastu decu, koja bude se vučila korpe plesti.

— **Ogenj.** V Kotoribi se 24-ga novb. večer ob pol 7 vuri Rodek Jožefu parma vužgala i za kratko vreme su v ognju pos-tali njegovi susedi, kak Rodek Istvana do-vica, Horváth Tamás, Maltai Pál i Vidovics Gjura. — Ogenj se tak naglo širil, da su si susedi čisto malo mogli obraniti, i više svinj, guske, kokoši zgorelo. Kvara je do 2 jezere 2 sto 75 korun. A kaj je za ove naj-veksi kvar, da su njim stanja ne bila asse-kurirana.

— **Šuska.** 16-ga novembra se ripe-tilo, da se Grabar Antal čakovečki stanov-nik bolje nagonjkal novoga vinčeka, kak je to dopuščeno. I od toga je tak jaki pos-tal, kak oroslan. Ali kaj mu hasni jakost, ako nju nemre sprobat. — Da se osvedoči svoje vitežke krvi, od velike pijanščine bez zroka plusne Krathaker Matilda, i to dva-put jen za drugim. A zatim cukne žnje i reklina. Drugi den da se mu već zčistila glava, dojde mu na pamet, kaj je napravil, i kakti dober pokornik, odpravi se odmah k žandarom, i prijavi se kakti krivec. — A ve mirno čaka na sud, koj mu dokaže da je bolje s treznom glavom hoditi, onda čovek nema kuraž nezužne žene piuskati, ali niti se nemora bojati nikakvo neprilike.

— **Zbiranje navučiteljice.** Vu Draš-kovcu su prošle dneve Lisziak Janka gos-podičnu zebrale za navučiteljicu.

— **Vkanjlivost.** Novak Lajoš iz Zrinyi-külvaroša je na varazdinskim sejmju, novb. 5-ga od Bahuneka jednoga cujzeka kupil, za 240 korun. Po pogodbi da Novak Bahu-neku 10 korun kapore, a ov njemu pašuša. Kak je Bahunek petku v žep sranil domi-sli si, da bi dobro bilo stém skočiti. I kaj je mislil, tak je napravil: s petkom i s cuj-zekom skočil je. — Siromak Novak išče svojega Bahuneka, ali niti njega niti petke, niti cujzeka. Kak da bi nje zemlja pogut-nula. Onda ga je ne mogel najti nigdi, ali na sreću našel ga na čakovskim semu no-vembra 25-ga. Istoga onoga cujzeka, kojega je on već jenput kupil, dotiral je Bahunek na sejam. — Novak je odmah spoznal čo-veka i cujzeka i potreboval, da mu Bahu-nek naj da nazaj kaporu. Ali Novak je k tomu ne štel privoljiti, niti cujzeka mu dati na kaj se obrne Novak k žandarom, koji

su pregledali celu stvar i odegali cujzeka, a Bahuneka prek dali k sudu.

— **Ne za veruvati.** >Zalavármegye> zvane novine pišeju u zadojem broju, da su takvoga glasa dobile iz Zagreba, za kojega moremo reći da ne za veruvati. Reč je najme v ovom glasu od našega Medjimurja, kojoj biskupiji bi se moralo priklopiti i od Pecek Juraja plebanusa i vicedijakona. — Pišeju novine, da je Pecek plebanus otišao v Peštu Kossuth Ferencu, da se dogovori snjm, na kakov način bi moći bilo odzeti naše Medjimurje od Zagrebačke biskupije. S ovom putom je predstavil Kossuthu, da naj korman jednu biskupiju spravi njemu v Horvatskim, i on, kakti novi biskup bu se trsil i pobrinil za to, da Medjimurje prikapciju k Szombathelyskoj biskupiji. —

— Mi registriramo ovaj glas tak, kak ga čitamo vu gori imenuvanih novinah. Niti smo oduzeli od nje jednu reč, niti dodeli. I to zato, jer čekamo na odgovor plebanusa, koj — ako je ikaj malo vu stvari — već bude se pobrinul sam, da takove glase opravrgne.

— **Mesto ljubavi batina.** Matulik Gjura iz Bajcsa (Zalam.) spravi se v krčmu, da si malo otopi srdce sladkim vinčekom. Za čas dojde ta i Višnjović Ferenc zena. Našemu Gjuri se odmah svetiju oči kak spazi lěpu snehu, i s gorućem srdcem se približava — knjoj i počne njoj vu vuha šepetati od svoje neizmerne ljubavi. Žena se pusti kak da mu veruje i obeća mu, da nju slobodno pohodi, da god. I naš Gjura odpravi se jednu noć k njoj, ruži po obloku. Za čas se odpreju vrata i stane vun muž s vragometnom batinom. A onda po njem bupp, bupp, dok se Gjura nezruši. Siromak ne se vu toga nadjal, da budu ga v plafti nesli dimo a odonud v kanički špital. Od potlam bolje pazi na svoje srdce i nepogudi ga komu god.

— **Ogenj.** Vu Kiskanizsi je decembra 3-ga v jutro veliki ogenj nastal. Jedenajst gospodarom je zgorclo sve, kaj su imeli stanja, vno go krme i zrnja.

Z A B A V A.

Komedija.

Sa vsem žalostno i u globlini svojih mišljenjah koraca jedna popuzna baba na občinski gmajni. Sve pomenje ide, da se malo pomiri vu lepoj naravi svemogućim Bogom, ar njoj žulke suzice nitko nevidi i boji se, da njoj se nebi netko norca napravil. Jer takvo s norcom delanje je vu ono vreme navada bila.

Tak su se počljivoga srca ljudi, kojim je pobožno i pošteno srdce ne dopustilo da plavaju vu motnoj reki sa zlatnemi ribicama; spskrili su se ili pako su vun otišli pod vedrinu nebesku vu veliki naravni vert, da se pretužiju pitćicam i žalostno srdce k dragomu Bogu podigneju.

Vu tugi zamišlemo koraca i naša babica. Na jedankrat njoj se začuje nekakvo teško zdihavanje. Postane i posluša. Ov čuden glas se opetuje. Nato si babica zbrise oči i još bolje napne sluh. —

Ah! jaj meni siromaku. Čuje se zdihavanje.

Baba se ogledava, ali nevidi nikaj drugo kak jednoga ovehjenoga štrička.

Pital gdo me vu mojih žalostnih mišljenjah mautra?

Odgovori štriček.

Ti babica draga, sam dober duh te ovuda naputil, daj mi pomori.

A gdo govori ovdi, da ne vidim stvor božji u cloveku.

I ja sam stvor božji, odgovori Štriček. Ne vidiš me mučiti se pred tobom.

Ah! ti si Stričković. Kaj ti je kaj te boli?

Jeli ne vidiš da su mi sve kotrige sporterte i da sem odstranjeni od matere zemlje, koja me je hranila.

— A zakaj to? makar prem nije kvar zate.

Štričković njoj odgovori. — Dobro znaš ti moj nesrečen život. — Ovdi na gmajni nas ga vno go. Negde više u društvi, negde razlepeno, tu, tam živemo u miru, nebanlujemo nikoga. Veliju da marhu otvarjamo i zato nas preganjaju.

— O Stričković! Pak tak si i ti opal pod nosom smrti.

— E, ni kosa, smrt; nego od vašega sela je nekakov neprijatelj navalil nanas, i s nekakvem glupim oružjem sve nas je uništil i da osveti svojoj većku jakost daje, lutil je vno go mojih bratah na ogenj. Ja sam se ovdi potegel da me ne vidi i da me ista sudnja ne dostigne. Oh jaj!

— Dragi Stričković! kaj hočeš da ti činim! Znaš, da stalno življenje neimate i da svi budete prohišteni.

— Z nam, znam Ali nebanlujem nikoga, zakaj moram vumreti. Daj mi zrvanaj malo ovu čontu, da me tak neboli. Ti to razmeš.

— Iz drage volje, ali znaš da budem kaštigana za podporu, ako me što izdaje. Tebe i tvoje rodbinstvo preganjaju, jer ste škodljivi.

— Draga Babica! Mi svi to znamo. Ali zašto se vi ljudi bolje ne pobrinite doma na važneše stvari, kakvo je naprimer tvoja. Ja sem već nekoje žene videl ovuda iti, mlade pak su gmazile komaj, a vu očih imale su suze. — Zakaj su se one plakale, mlade, a zakaj ti, koja si više stareša!

— Ti ne mudri tu! Na tebe to nespada. Čekaj da te malo zrvanam, ar opet počneš slivkati.

Ijjah! Sđehne si Stričković. Hvala ti lepo. Vidiš ja znam zakaj si se ti Babica plakala, a zakaj one druge žene. Ti si vu vašoj odličnoj občini sama, nemoješ. —

— Jaj, jaj, muči. Ve, da sem te malo zvrčila, ne trgaj rane mojega bolečega srdca.

— Hvala ti opet, draga babica, jer si milosrdna. Samo to ti velim čuvaj se, ar dobri ljudi kak si ti imaju vno go neprijatelje. Vidiš da sam na skradnjoj vuri.

— Gdo se drugi za tebe brini, kak oni, koji te ništiju.

— Nečem te bantuvati, ali predi nek zdehnem zadnjiput, odkri srdce svoje moguće da ti s navukom pomorem.

— Je, je, Ja se smojemi žalosti samo gosp. Bogu morem pretužiti i samo od nje ga čekam pomoć.

— Stričković ju obatrivi. Ali ipak draga babica kaj ti fali?

— Ej! dragi Stričković, meni vno go fali. Žalostna sem, gda mi na pamet, dojde da ja samo svoju oholito i s velikom odgovornostjum s kapčenu dužnost s vrsavati, jer vu tak velikoj občini, kak je naša, ne sem moguća po dušnim spoznanju tak službu obaviti, kak mi to dužnost zapoveda.

— Ja znam, da je tvoja služba ozbiljna i aldujes tvoju zdravlje. Ali ipak ne

razmim kak more tak dobra i milosrdna žena tak jako žalostna biti?

— Ej štičković! meni se čini, da ti ni si tak glup, jer me skušavaš. Dakle poslušaj! Vidiš, ja moram ili k ženi, koja me potrebojē, znaš! moram! i idem, ako pol mrtva ili ako sekire letiju iz visine kmično-ga zraka. Ona sirotica vu mene položi svu svoju za ufanost. Mlado stvorenje boji se smrti i od mene čeka da ju zadržim življenju.

Moram sdušnim spoznanjem svoju najvešku neprijateljicu čuvati i njoj vu teškoči i muki pomoći i strogo paziti da, mi pošle betega zdrava ostane i da ju zadržim obitelji, jer se i tovarnš boji, da mu žena ne vumre ali za lazara ostane. —

— Stričković njoj pretrgne reči. No pak ti to lahko moreš obaviti: je si sposobna i vučena žena.

— Dobro je — veli babica — ali to nije na jedne jedanokrat, nego, vn tem velikim varašu se pripeti, da jeden den više me potrebuju, a ja samo k jednoj morem iti.

K ovem drugem ide kakva nerazumljiva i nesposobna žena, koja onu siroticu sa hrapavimi, nečistemi rukami nesretno čini za njeni celi život i žalost svojih bližnjih.

Vidiš, zato ja tugujem i žalujem jer prinas su više takve sirotice, koje od srama tajiju svoju nevolju, ali vu sebi plačeju.

— Stričković njoj reče: Pak zašto se ne pretužiš da pomoć dobiš?

— Oh jaj! Prinasi ti je to višeputa zabadava.

Ja sem se već pritužila, ali sve zabadava. Koji me razmeju, ne su mogući mi pomoći, a koji bi mi pomoći mogli, oni nečeju, da me razmeju. Tebe i tvoje brate puno više imaju na brigi, da pogineš, kak one sirotice koje občini i vladi purgare gojiju, da vu zdravlju ostanaju.

— Gluboko si zadehne Stričković. Babica draga! Hvala ti zadnjiput, na dobroti, da si se meni smilovala kakti neprijatelju clovečanskomu tojest, njegovim hasnoviti živini.

Vidiš! od mene je još ni jedna, od vaših hasnovitih živinah poginula, ipak me je neprijatelj — bez da bi me bil popital — nemilosrdno posekel. Ve se nikaj ne čudim, da vu tvoji bližnji tako slepi — kak si ti povedal — da vu očima drugih smet vidiju a svojih ne vidiju breme.

Ne tu... guj i str... pi... se.

Siromaski Stričković preminul je. A babica skloplenimi rukami i pobožnem srdcem mrmlija nekaj vu sebi, pak se žuri dimo, premišljavajuć na bolšu dojučnosti.

Pataki Viktor.

Nekaj za kratek čas.

Da clovek duplig vidi.

Prečuda bu, gospon Pešek, — najte tuliko šnapsa piti, bu vam škodilo, nebuta spazili zajca, kud beži! — udvučaju staroga vadasa njegovi pajdaši. —

Eh, kaj vi znate, od česa crkaju muhe! — Odgovori stari Neškodi pred vadasijom malo se nagjonjkat, kajti onda clovek mesto jednoga zajca dva vidi. I kaj onda treba drugo: samo med nje pustiti i jeden itak opadne, predi kak da bi sam na jednoga cilal. —

A leghasznosabb karácsonyi ajándék egy

SINGER

varrógép.

612 1-3

Mindazon üz-
letek hol ez
kapható,

ilyen táblák-
ról ismerhe-
tők fel,

Singer Co.

varrógép r.-t.

Csáktornya, főút 37.

A legváltozatosabb tartalmu, a legaktu-
álisabb, a legszebben illusztrált, a leg-
modernebben szerkesztett magyar folyó-
irat

A KOR.

Egyes szám ára 70 fillér.

Megjelenik kéthetenként.

Előfizetési ára negyed-
évenként 4 korona.

Kapható:

Strausz Sándor

könyvkereskedésében, Csáktornyan.

Mutatványszámot készséggel küld

HIRDETMÉNY.

Alulírott kir. törvényszék közhírré teszi, hogy dr. Dübner János csáktor-
nyai kir. közjegyző helyettese e minősége 1907. évi november 1-vel megszűnt.
Felhívja ennél fogva mindazokat a kik a biztosítékra az 1886 évi VII. tcz.
40 §-a értelmében törvényes zálogjoggal bírnak, hogy követeléseiket három hónap
alatt jelentsék be, mert különben azok tekintetbe vétele nélkül a biztosíték ki-
adása iránt kell intézkedni.

NAGYKANIZSA, 1907. november hó 8.
611 1-3

A kir. törvényszék

Borsszem Jankó naptára, Fidibusz
nap-tár, Atheneum nagy képes nap-
tára, továbbá mindennemű családi

fali- és előjegyzési

naptárak

eredeti áron kaphatók

Strausz Sándor

könyvkereskedésében, Csáktornyan

Szennyes fehérneműt

egy kítűnő gyári mosóintézet részére tisztítás
végett átveszek. A havonként összegyűlt szeny-
nyest minden 10-én elküldöm és 18-án juttatom
vissza tisztítva.

ZRINYI VIKTOR divatárú kereskedő Csáktornya.

6-3 794

Szemelvények egy világ- detektív titkos aktáiból.

Minden kötet egy befejezett regényt tartalmaz.

Egyes kötet ára 25 fillér.

Eddig megjelent 6 kötet,

1. A hétnejű férj.	✠	4. Az államügyész kedvese.
2. A lady kanáriái gyémántja.	✠	5. A Rock kastély méregkeverőnöje.
3. A játékbarlangban.	✠	6. Lángész vagy örült.

Kapható mindenkor Strausz Sándor könyvkereskedésében Csáktornyan.

A ki

legjobban szerkesztett, teljesen füg-
getlen nagy napilapot járatni
óhajt. fizesse elő

AZ UJSÁG-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	K. 28.—
Félévre	K. 14.—
Negyed évre	K. 7.—
Egy hónapra	K. 2.40

Az Ujság terjedelme ren-
desen 28-32-36 oldal. Va-
sárnap és ün- **60—100** ol-
nepnapokon dal.

MEGRENDELÉSI CZIM:

AZ UJSAG kiadóhivatala
BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-ÚT 54. SZ.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI RÉSZV. TÁRS.

Benzinmotorok

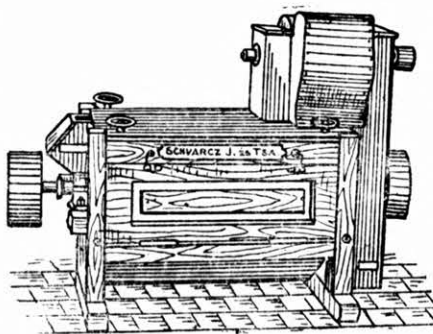
Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda
árjegyzéket

Levélcízm: 872 48—52

„AGRARIA“ Budapest, Váci-út 2.

DÁRIUS-nak feltűnő a
teljesítőképessége, szer-
kezeti tökéletessége, ol-
csósága, könnyű kezelhe-
tősége. Állítható egyetlen
kézikerek által. Szállítható
azonnal kívánatra négy-
heti próbára is.

DÁRIUS

Hántoló és hegyező-gép.
Cörvényesen védett új
fekvőszerkezettel, mun-
káközben szabályozha-
tó surlaköpennyel és
surla- verőkkel. ✻ ✻

Kérjen árat.

**Schvarcz József
és Társa**

műszaki iroda és raktár.

Gépszijgyár. Budapest

V, Váci-körút 26.

864 46—52

Nyilatkozat. Kötelességemnek tartom Goldschmidt Teréz okl. szülésznőnek Csáktornyán, súlyos esetenél tanúsított ügyeségeért és helyes kezelésért köszönetemet és elismerésemet nyilvánítani és őt mindenki-nek adandó alkalommal, melegen ajánlani.

Csáktornya, 1907. decz. hóban.

Sztankó Andrásné szül. **Kukovecz R**

Gabona árak. — Ciena zítka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	22.25 —
Rozs	Hrż	18.35 —
Arpa	Ječmen	15.00 —
Zab	Zob	15.20 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	14.00 —
Fehér bab uj	Grah beli	16.00 —
Sárga bab	› žuti	14.00 —
Vegyes bab	› zmešan	14.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	22.00 —
Lenmag	Len	22.00 —
Tökmag	Koščice	22.25 —
Bükköny	Grahorka	16.00 —

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RETHY-féle

pemetefü czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

☞ I doboz 60 fillér. ☜

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

A Gerő-féle
zeneműtár.

A legujjabb

Kuplék, műdalok és tánczok
remek könnyű letétben,
teljes zongorakiadásban
és énekszöveggel.

Egyes szám ára 20 fillér.

Eddig megjelent 98 szám.

Kaphatók:

Strausz Sándor

könyvkereskedésében Csáktornyán.

Árlejtési hirdetmény.

NAGYFALU község által építendő

körjegyzői lak- és iroda munkálataira

a községi előjáróság **I. évi decz. hó 28-án d. e. 10 órakor** nyilvános szóbeli verseny tárgyalást tart a körjegyzői irodában.

Az egyes munkálatokra ugymint kőműves, ács, tetőfedő, bádogos, asztalos, lakatos, mázólo és üveges munkálatokra külön is árverezhető.

Kikiáltási ár:

613 1—2

I. Kőműves munkálatra	6209.54
II. Ács	2104.50
III. Tetőfedő	713.30
IV. Bádogos	237.30
V. Asztalos, lakatos, mázólo és üveges munkálatra	2073.—

Összesen: 11337.64

Az építési általános és részletes feltételek, tervrajz és költségvetés a nagyfalui körjegyzőségénél a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

NAGYFALU, 1907. decz hó 5-én

Simon István körjegyző, Fic János községi bíró.

BUTOR Asztalos és kárpitozott
valamint vas- és rézbu-
torok na gy raktára.

Schwarz Lipót Varaždin.

Legelősből legelőnyösebb bevá-
sárlási forrás teljes menyasszo-
nyi kelengyék, szállodák ven-
dégelők és magánosok részére.

Képes mintakönyv kívánatra ingyen.

505 12—26

Van szerencsém a t. ez. közönség b. tudo-
mására adni hogy a beállott bányászati zavarok
miatt

trifaili köszén

kicsinybeni elárusításra nem jön forgalomba.

Tisztelettel

Klein Vilmos

a trifaili köszénbányák
képviselője.
NAGYKANIZSA.

591 5—10

Vadászok figyelmébe.

fegyverek, revolverek
30-50 százalékkal

olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékemet.

Halászati, vadászati, torna, vívó és egyéb felszerelésekből állandóan dús raktár.

Földes L.

fegyver és sportcikkek üzlete.

Budapest, II. Rákóczy-ut 6.

Naponta 100 csomagot küldök vidékre.

20 koronán aluli rendelések, csaki a pénz előzetes beküldése mellett eszközölhetők.

907 3-52

NESTLE-JEVO

— BRAŠNO ZA DJECU —
(Kíndermebl)

Davno priznana hrana za zdravu i bolesnu djecu kao što i bolujuće na želudcu. Zadržuje i čuva proti povraćanju, prolievu i kožnim ospinama.

Sadržaje najbolje alpinsko mlieko

Brošure „O njezi djece“ šalje na zahtjev badava HENRI NESTLÉ, Beč, I., Biberstrasse II.

Dođiva se u svim ljekarnama i drogerijama po K 1-20.

Egy jó erkölcsű fiu

tanulóul

felvétetik

Fischel F. (Strausz Sándor)

könyvnyomdájában

Csáktornyan.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónek bizonyult házisszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közsévényel, oszonnal és meghűléseknel, bedőzésekkel használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlásokor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K 140 és K 2- és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

De Richter gyógyszerára az „Arany oroszianhoz“.

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

ÉRJESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget dúsán felszerelt

karácsonyi és ujévi kiállításom

megtéktintésére felhívni.

Gyermekjátékokat, karácsonyfa diszitéseket, női és férfi divatcikkek, különféle háztartási kellékeket

nagy mennyiségben és választékban tartok raktáron.

Kelemen Béla uri- női divat és rövid-áru üzlete.

Csáktornya, a postahivatallal szemben.

Szigoruan szabott olcsó árak, pontos kiszolgálás.

Zrínyi Viktor, divatruhza
Csáktornya.

Értesítés!

Van szerencsém a mélyen t. vevőközönséggel tisztelettel tudatni, hogy

ezen a héten nagy választékban levő

pamut, gyapju és angol női-ruha kelmék; costumök fekete, crème és mindenféle divat színekben; továbbá szörme, nyul, karakül és skungs boákat

nagyon olcsón áruba bocsátok. Mig nagy raktárkészletem tart, hetenként ujjabb és ujjabb árúkat bocsáthatok forgalomba. Áraim feltűnően olcsók, mert e cikkekkel helyben egyedül kereskedem. —

Teljes tisztelettel

Zrínyi Viktor.

596 4-*